

INTERVJU / Petja Zorec, modna oblikovalka

Napol obleke, napol umetnine

✂ Mojca Pišek

Poletne popoldneve in večere v prestolnici je mogoče preživljati tudi pred škuccem, natančneje na številnih kulturno-umetniških dogodkih in delavnicah festivala *Dobimo se pred škuccem*, ki bo potekal od danes do prihodnje nedelje. Med dogodki uvodnega dne bo ob 20. uri v prostorih Galerije Škuc odprtje prodajne razstave študentov katedre za oblikovanje tekstilij in oblačil na **naravoslovnotehniški fakulteti** z naslovom *Hortifashion*. Študentje so razvijali trajnostne kolekcije oblačil in tekstilij, ki izhajajo iz njihovega odnosa do okolja, hortikulture, vrtnarjenja, cvetličnih trendov, ekologije in današnjih življenjskih slogov. Več nam je povedala ena od mentoric sodelujočim študentom **Petja Zorec**, ki je razstavo zasnovala.

Kaj se skriva pod konceptom hortifashion?

Gre za besedno igro, ki je nastala iz hortikulture in mode. Glavna inspiracija projekta je projekt Ljubljana – zelena prestolnica 2016. Pri takem oblikovanju oblačil smo navdih iskali pri različnih vidikih hortikulture, torej obdelovanja vrtov in gojenja rastlin, ki je postalo v zadnjem času spet zelo priljubljeno, tako na podeželju kot v mestih. Študentom smo dali s hortikulturo zgolj izhodišče, na osnovi katerega so se lahko odločili, kako ga bodo vpletli v oblikovanje oblačil. Sodelovalo jih je sedemdeset, vsak je imel znotraj tega koncepta lasten koncept.

Hortikultura, kadar pomeni

samooskrbo in viša kakovost življenja, je trajnostno naravnan koncept. Ima tak potencial tudi »hortimoda«?

Zavest o ekološkem, moralnem in trajnostnem oblikovanju je danes ena od velikih tematik in tudi na naši fakulteti se posvečamo temu problemu. Ne posvečamo se le samemu oblačilu kot končnemu izdelku, ker vemo, da se jih proizvaja na tone in tone, pač pa tudi samemu procesu, vprašanju materialov in prijaznejših postopkov. Že to je precej trajnostno, da je znotraj tega veliko ročnega dela, uporabnik, ki bo to kupil in nosil, bo to zadevo bolj cenil, ker so bile vložene ure in ure dela. Sicer pa so študentje uporabljali trajnostne materiale, tehnike in tehnologije, pozorni so bili na izvor in razgradljivost uporabljenih tekstilnih materialov, uporabo naravnih tehnologij, denimo barvanje z rastlinami, uporabo tehnik krojenja brez odvečnega materiala in tako dalje.

Bi lahko izpostavili kak kos oblačila?

Na letošnji reviji študentov je bilo podeljenih šest nagrad. Eno od njih je dobila Julia Kaja Hrovat. Pripravila je kolekcijo, izhajajočo iz starih jugoslovanskih prtičkov, ki vključujejo grafične motive cvetja, te pa je oblikovalka prenesla v teksture.

Zdi se, da je hortifashion na tanki meji med oblikovanjem oblačil in umetnostjo.

Študentje prvih letnikov so sploh delali zelo eksperimentalne skulpturalne kose, ki učinkujejo kot napol obleke, napol umetnine, ker so neponovljive, ker so cele ročno izdelane. Višji letniki pa so pripravili cele kolekcije. Tudi od uporabnika je od-

visno, ali bo na oblačilo gledal kot na umetnino ali nekaj popolnoma funkcionalnega.

Se veliki proizvajalci oblačil v zadostni meri posvečajo izdelavi kakovostne, trajnostne obleke?

To so bolj farse kot kar koli drugega in pa trend, ki mu velike blagovne znamke sledijo. Če pogledamo dokumentarec, kot je True cost, vidimo, da imajo lahko še tako trajnostne koncepte, a vprašanje, koliko je oblačilo trajnostno, če je stalo nekaj evrov. Za organski bombaž porabijo toliko več vode in kemikalij. Pri ekologiji in trajnostnih izdelkih gre vedno za dvorezni meč. Eno je, kako se hočejo predstaviti, drugo pa je vprašanje, ali so njihovi trajnostni projekti v resnici boljši za okolje. Absolutno pa se vse blagovne znamke, ki kaj veljajo na trgu, skušajo vsaka po svoje dotikati te tematike in jo vsaka reševati na svoj način. A jaz mislim, da so zadeve premalo transparentne, razen pri tistih znamkah, ki so se zgradile na tej podlagi, denimo Bruno Pieters. Eno je, če povemo za vsak del obleke, kdo jo je naredil, iz česa natanko je, koliko je posamezen del stal in kolikšna je marža. To je edini transparentni model znotraj industrije. Žal pa še vedno prevladuje profitni pristop, pri čemer se skuša čim več zaslužiti in za to porabiti čim manj denarja. ×

Za organski bombaž porabijo toliko več vode in kemikalij. Pri ekologiji in trajnostnih izdelkih gre vedno za dvorezni meč.

Pred Škucem v znamenju zelenega

Program festivala *Dobimo se pred Škucem* je letos »zelen« tudi v nekaterih drugih vsebinah. Nocoj bodo ob 20.30 v Galeriji Škuc odprli razstavo pohištva iz kartona *Možnost zasedenosti* avtorjev **Simona Drofelnika** in **Mateje Herbst**. Avtorja razstave, ustvarjalca in pedagoga v kulturi, ob petletnici delavnic izdelovanja pohištva iz kartona, ki vsako leto potekajo v okviru festivala Dobimo se pred Škucem, kjer si mladi v dveh dneh z recikliranjem izdelajo čisto pra-

vo pohištvo, predstavljata izbor unikatnega pohištva iz kartona. Reciklaža materialov bo vodilo tudi mnogim drugim delavnicam, ki bodo potekale v okviru festivala, med drugim bodo otroci izdelovali »hortimajice«. Zanimiva bo tudi fotografska razstava *AFTERMATH: Langreo* avtorja **Andreja Peunika**, ki jo bodo odprli jutri ob 19. uri v Galeriji Škuc in prikazuje posledice dolgoletne intenzivne industrijske aktivnosti v pokrajini Asturija na severu Španije.

Petja Zorec, modna oblikovalka: »Posvečamo se prijaznejšim materialom in postopkom izdelave oblačila.« 📷 Peter Giordani

Eden od razstavljenih »hortimodnih« primerov, avtorica oblačila je Karmen Hočevar. 📷 Jure Makovec